

LIBRIS

Editor: Luminița Bratu

Copertă: Flory Preda

Tehnoredactare: Florența Sava

Corectură: Georgeta Nicolaie

We know
books

Copyright © 2025 Editura Prestige
pentru ediția în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TEODOREANU, IONEL

Ulița copilăriei/Ionel Teodoreanu. - București: Prestige,
2025

ISBN 978-630-332-139-4

821.135.1

TOATE DREPTURILE, REZERVATE!

Nicio parte a acestei cărți nu poate fi utilizată sau reprodusă
în vreun fel fără permisiunea scrisă a editurii, cu excepția citatelor
scurte, încorporate în articole critice sau în recenzii.

Tel.: 0732.55.88.33

www.edituraprestige.ro

www.facebook.com/edituraprestigeoficial

Ionel Teodoreanu

**Ulița
Copilăriei**

PRESTIGE
București - 2025

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	7
BUNICII	11
VACANȚA CEA MARE	15
CEL DIN URMĂ BASM	41
ULIȚA COPILĂRIEI	126

că-i spune Zlalaust (poate tot așa și astăzi), ea are asemănări în implicațiile ei afective, sufletești, cu ulițele din copilăria noastră a tuturor, de aceea sunt sigur că toți copiii și tinerii de astăzi vor simți încântare și fior de frumusețe și de puritate în paginile acestei cărți. Și vor simți din plin minunea fără pereche a vârstei lor și elanul ei măreț, puse în imagine de o mare elevație și bogăție, în care clocotesc viață și optimism.

Numai că ea este doar un fragment al *Uliței copilăriei*, așa cum a trasat-o pe o pânză fără moarte Ionel Teodoreanu. Mie îmi pare rău. Eu nu sunt dintre aceia care socot că Venera de Milo a câștigat în frumusețe, fiindcă nu are brațe.

DEMOSTENE BOTEZ

BUNICII

Era într-un început de primăvară. În casa bunicii lor, aceeași tăcere blajină - pe care o știam de mic copil - îmbătrânită parcă.

Pe la geamurile albastrii de noapte, râdeau merii înfloriți, ca niște copii cu obraji clăbuciți de săpun. În depărtare, Luna apărea printre nori, ca un zbor luminos de hulub.

În odaia de culcare, adunați în jurul unei măsuțe, stăteau bunicii și cu mine. Ei jucau cărți, o concină.

Eu, aplecat asupra caietului, cu părul învolburat, cu creionul în mână, mă tot gândeam la hulubii albi și scriam:

*Corăbioare de hârtie
Cu câte-un alb și fin catarg,
Pe care vântul le răstoarnă;
Ceșcuțe mici de porțelan
Ce cad de sus și nu se sparg.*

Bunica: Concina mare și doi fanți! Piii! Ce mai noroc!...

Zâmbeam și scriam:

*Crenguți de liliac în floare
Pe care-o mână visătoare
A început să le-mpresoare.*

Bunica: Ionel, spune tu drept: o cafeluță sau o dulceață de caise?

Eu: Și una, și alta, mamaie.

Și scriam:

*Dar iar se-mprăstie-n văzduh
Cu palpitări dezordonate,
Aplaudând în chip frenetic,*

*În loja nopții de-ntuneric,
Cu mâni în alb înmănușate.*

Bunica: Ionel, la noapte să-ți aprind candela?

Eu: Cum vrei mata, mamaie...

Și scriam:

*Pe catifeaua nopții sunt dantelă vie
Sau printre bucele ei brune, șuviță argintie.
Balet improvizat de Lună,
Un foșnitor balet de spumă.*

Bunica: Stăi, că nu mai merge așa; ai luat de două ori cu zece!

Eu, emoționat: Papaie! Hulubii zboară noaptea?

Bunicul, distrat: Nu. Am treflele și concina mică!
Aha!

Eu, în gând: Zboară, nu zboară, eu tot scriu:

Și-mi par

Minuscule căldări de var

În care un pitic zidar

Amestecă lumina Lunii,

Pentru-a clădi în noaptea pură

O zi de-argint în miniatură.

Închideam ochii, îmi aplecam fruntea pe caiet, su-râzându-mi mulțumit...

Bunica: Ionel, ai s-adormi, măi băiete!

Eu: Eiii, mamaie! Și iar scriam:

Dar osteniți de-atât zburdat

Pe o alee din grădină definitiv s-au așezat;

Ș-așa îmi par

Un șir de copilași într-un iatac de pensionat,

Când seara - îmbrăcați în cămeșuțe lungi -

Pe pături moi de lână îngenunchează-ncet,

Împreunează mâinile

Și se închină.

Bunica: Ne culcăm, Ionel?

Eu: Bine, mamaie! Să ne culcăm.

Bunica: Ionel!

Eu: Ce-i, mamaie?

Bunica, zâmbind șiret: Să nu-ți mănânce motanul hulubii.

Eu: Eiii...

Bunica: Noapte bună!

Eu: Noapte bună!

VACANȚA CEA MARE

*L'ormeau viril monte ea droite ligne
Mais toi, liant, déliant les tours
Et les retours de ta molle vigne,
Dis-nous un chant de rêve et d'amour
Charles Maurras*

I.

Dinu cercă să-și întredeschidă iscoditor pleoapele neliniștite.

Zări obrajii lucii ai merelor domnești culcate pe rogojină la căpătâiul lui, rumeneala lor hilară; clipi stângaci și abia desluși - prin tremuratul de ploaie subțire al genelor - gleznele goale, sandalele mici...

Îi înțepenise gâtul și-l săgeta brațul drept pe care-și sprijinise capul, dormind; totuși, nu îndrăzni să se miște.

Obrazul descoperit i se înroșise treptat, sub privirile pe care le bănuia îndreptate asupra-i; și-l sim-

tea – după fierbințeală – deopotrivă de aprins, cu pleoapele străbătute de lumină. Îl rușina roșeața obrazului, nu goliciunea trupului. Ar fi vrut să-l acopere eu mâna stângă, rămasă slobodă alături de șold; dar, închipuindu-și ochii care-l măsurau în voie, socotindu-l adormit, depărtarea de la mână la obraz îl spăimântă.

Îl ispitii din senin un gând copilăros: *Dac-aș striga: Cu-cu! Oare, s-ar speria? S-ar supăra?* Un cârcel îi străbătu umărul: *Dacă i-aș spune: Doamnă, iertați-mă, dar... nu mai pot sta așa... vă rog, plecați... vreau să mă îmbrac!*

Ș-apoi?...

Sfruntarea gândului îl înmărmuri și-l împurpură de-a binelea.

Auzi zornăitul ușor al sandalelor: se îndepărtau. Folosindu-se de acest răgaz, își târî anevoie brațul amorțit de sub cap, rămânând cu obrazul culcat de-a dreptul pe rogojină.

– Oare, pleacă?

Tăcerea sandalelor îi răspunse: se oprise.

O adiere de vânt izbucnită fără veste, ca un joc de ape din pământ, înfiora gleznele loanei; îi înflorește mirat rochia albastră, golindu-i până peste genunchi tulpinile vii ale picioarelor, și-i *învârtește* luminos șuvițele aurii, ca pe o boabă mare de polen într-o roire de bondari.

O văzuse!

Îl copleși o bucurie vioaie, care-i înfrigură inima spre trupul din preajmă: zbor viu de pe o creangă de cireșe coapte.

Și surâse copilul, îmbujorat și viclean, la fel ca me-rele domnești care-i meneau la căpătâi.

Dojană a pădurilor, un nor posomorât învineți soarele, îngândură valurile, încruntă ierburile și trecu uitat...

În urmă-i, lumina zvâcni din nou. Și iazul oglindi orbit albastrul înalt al cerului cu coamă lungă de soare.

Ioana nu se îndura să plece.

O ademenise înspre iaz orăcăitul broaștelor: dârz și hărățagos, și necurmat, ca o sfadă într-o șatră de țigani.

Și începuse să colinde malul, cu pasul lent de mâlul smolit și molatic. Mergând, zărise într-o scobitură adăpostită a malului trupul gol al lui Dinu, întins pe rogojină, cu fața în jos, la umbra unui arin.

Dintru-ntâi, neașteptata arătare o hotărâse să plece îndărăt spre livadă.

După o scurtă șovăire, se răzgândise: prea era de copil trupul lui Dinu care dormea; prea era nevinovată învecinarea merelor cu grămada de castane roșietice a cârlionților burăți ruginiu prin frunzele arinului!

Ș-apoi, nu făcea altceva decât să-și urmeze drumul!